

ลายบัวกันถ้วย

ชื่อวัตถุ	ลายบัวกันถ้วยฝีมือพระครูญาณวิจัย (ยิด สุวณฺโณ) วัดเกาะ
ขนาด	กว้าง ๑๗.๕ เซนติเมตร ยาว ๒๐.๕ เซนติเมตร
วัสดุ	กระดาษ
อายุสมัย	พ.ศ.๒๔๗๐
ที่มา	พระอาจารย์อาบ ปณฺญาวุฒโท ซึ่งเป็นศิษย์พระครูญาณวิจัย (ยิด สุวณฺโณ) วัดเกาะ เก็บกระดาษลายบัวกันถ้วยมาจากลิ้นชักตู้ของพระครูญาณวิจัย โดยเขียนกำกับแผ่นกระดาษในภายหลังระบุว่าพระครูญาณวิจัยเขียนลายนี้ขึ้นใน พ.ศ.๒๔๗๐ พระอาจารย์อาบเป็นศิษย์เรียนวิชาช่างกับพระครูญาณวิจัย และพระอาจารย์เป่า วัดพระทรง ได้รวบรวมลายครูและลายที่ฝึกหัดกับครูเอาไว้มาก เมื่อท่านมรณภาพแล้วตำรับตำราก็สูญไป วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ อาจารย์แสนประเสริฐ ปานเนียม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ได้รับแจ้งจากคุณธงชัย ลิขิตพรสวรรค์ เจ้าของสำนักพิมพ์ ต้นฉบับว่า พบตำราลายของเมืองเพชรบุรีชุดหนึ่ง วางขายอยู่ที่ตลาดนัดสวนจตุจักร อาจารย์แสนประเสริฐ ปานเนียม จึงได้ประสานงานไปยังผู้ขาย และซื้อกลับมาเก็บไว้ที่เมืองเพชรบุรี เมื่อนำกลับมาตรวจสอบพบว่า เป็นตำราลายที่พระอาจารย์อาบ ได้ฝึกหัดเขียน และรวบรวมลายครูเอาไว้บางส่วน

วัดเกาะเป็นสำนักช่างมาแต่โบราณ เจ้าอาวาสหลายรูปและพระในวัดมีฝีมือทางการช่างสืบต่อกันมาหลายรุ่น เช่น พระอธิการโธม พระครูเพชรโรปมคุณ(เหลื่อม) พระครูญาณวิจัย(ยิด) พระครูเพชรโรปมคุณ(หลุย) พระอาจารย์พร พระอาจารย์อาบ พระครูพิจิตรสรคุณ(เก็น) พระอาจารย์เสถียร นายกลิ้ง อยู่โปร่ง นายเล็ง เขยสุวรรณ นายชุ่ม สุวรรณช่าง นายเอียน ชูบดินทร์ นายอนันต์ ซาติน้ำเพชร

นายช่างประเภทหนึ่งที่สืบทอดกันมาในวัดเกาะคืองานเมรุ แม้ในปัจจุบันวัดเกาะก็ยังมีเมรุที่ออกงานได้ถึงสองคณะ ในยุคที่ค่านิยมในการใช้เมรุเครื่องกระดาษครั้งเดียวแล้วเผาไปพร้อมกับศพนั้น ช่างเมรุต้องสะสมความรู้เรื่องลายเพื่อที่จะใช้ในการออกแบบให้หลากหลาย ลายบัวกันถ้วยก็เป็นอีกหนึ่งลายที่ใช้งานกันในสำนักวัดเกาะ

ลายบัวกันถ้วยที่นำมาจัดนิทรรศการครั้งนี้ เป็นฝีมือของพระครูญาณวิจัย (ยิด สุวณฺโณ) ที่พระอาจารย์อาบ ปณฺญาวุฒโท ซึ่งเป็นศิษย์เก็บแผ่นกระดาษลายบัวกันถ้วยมาจากลิ้นชักตู้ของพระครูญาณวิจัย โดยเขียนกำกับแผ่นกระดาษในภายหลังระบุข้อมูลเกี่ยวกับลายบัวกันถ้วยนี้ว่า

“พระอุปชฌายะ(ยิด) อุปชฌายะของข้าพเจ้าเป็นผู้เขียนไว้เมื่อ พ.ศ.๒๔๗๐

ได้เลี้ยงข้าพเจ้ามาแต่อายุ ๙ ขวบจนบวชอยู่จนอุปชฌายะเสียไปฉิบ

พระอาบเป็นผู้เก็บไว้เป็นแบบครู จงรักษาแบบไว้ให้ยืนนานข้าพเจ้าเก็บมานานแล้ว

ลายบัวกันถ้วยลายสลักเอาตัวออก

นี้บัวกันถ้วย ถ้าจะเอาแบบนี้ไว้ ให้ไปอัดก๊อปปี้เก็บไว้ดูก็ดี เฉพาะผู้สนใจในเรื่องลาย

อยู่ที่ตีนไม้ ตีนลูกหีบนอน”

